

Sygn. akt II UK 125/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
o prawo do emerytury pomostowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 5 listopada 2014 r., sygn. akt III AUa 267/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę
120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2014 r., III AUa 267/14, Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w sprawie z wniosku J.K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych - Oddziałowi w Gdańsku o prawo do emerytury pomostowej, oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 19 listopada 2013 r., którym zmieniono – uwzględniając odwołanie wnioskodawcy - decyzję organu rentowego z dnia 9 lipca 2013 r., przyznając odwołującemu się prawo do emerytury pomostowej od dnia 19 czerwca 2013 r. (data złożenia wniosku), w oparciu o art. 4 i art. 49 ustawy z dnia

19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.).

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik organu rentowego zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 4, 49 w związku z art. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że wnioskodawca „spełnił wymóg posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych, uwzględniając okresy pracy wykonywanej za pośrednictwem firmy M. sp. z o.o. u armatorów zagranicznych, co w konsekwencji skutkowało stwierdzeniem, iż ubezpieczony nabył prawo do emerytury pomostowej” oraz przepisów postępowania - art. 385, 316 § 1 w związku z art. 233 § 1 i art. 245, art. 231, art. 228 § 1 i art. 234 k.p.c. w związku z art. 116 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) i § 22 rozporządzenia z dnia 11 października 2011 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412) przez przyjęcie, „że fakty wyznaczające charakter pracy członka załogi statku morskiego są (w istocie) powszechnie znane i dlatego w zasadzie nie wymagają dowodu (art. 228 § 1 k.p.c.) oraz, że zatrudnienie na statku morskim w warunkach innych aniżeli przewidziane w art. 22 § 1 k.p. (w ogóle) nie wchodzi w rachubę, gdyż charakter prawny pracowniczego zatrudnienia marynarzy, mógłby być podważany tylko wtedy, gdyby z ustalonych okoliczności sprawy wynikało, że sporna praca byłaby świadczona nieodpłatnie np. w ramach uprawiania turystyki albo przy braku pracowniczego podporządkowania np. na własnym statku morskim lub jako podmiot świadczący usługi turystyczne”. Pełnomocnik wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w praktyce przy ich stosowaniu, „czy wobec treści art. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 4 w związku z art. 49 ustawy

emeryturach pomostowych można zaliczyć do okresów pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy, okres pracy marynarza, wykonywanej u armatora zagranicznego, do której został skierowany przez pośrednika, a nie płatnika i czy taki marynarz jest w kręgu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o emeryturę pomostową na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej, ewentualnie o jej oddalenie wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa (tak jak w ocenianej sprawie), konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10), przy czym, podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Wskazana w uzasadnieniu skargi kasacyjnej potrzeba wykładni art. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 4 w związku z art. 49 ustawy emeryturach pomostowych, była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego.

W utrwalonej judykaturze Sąd Najwyższy przyjmuje, że okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach u pracodawcy zagranicznego na podstawie skierowania upoważnionej polskiej instytucji kierującej pracowników do pracy za granicą, za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce, mogą być uznane za składkowe okresy ubezpieczenia na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, natomiast począwszy od listopada 1985 r. okresy zatrudnienia u pracodawców zagranicznych mogą być uznane za składkowe okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w Polsce, jeżeli zostały opłacone składki - art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2010 r., II UK 329/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 262, podobnie w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 5/10, niepublikowany), dotyczącym zaliczenia okresów pracy marynarza kierowanego do prac za granicą u armatorów zagranicznych, które zostały uznane za okresy wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach). W orzecznictwie przyjmuje się więc, że okresy zatrudnienia obywateli polskich za granicą wliczane są do okresów ubezpieczenia społecznego w Polsce pod warunkiem opłacenia składki w polskim organie ubezpieczeń społecznych, chyba że ustawa lub ratyfikowana umowa międzynarodowa stanowi inaczej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., II UKN 500/00, OSNP 2003 nr 10, poz. 258), oraz że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego, jeżeli są one uznane za okresy składkowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2003 r., II UK 196/02, OSNP 2004 nr 8, poz. 144). Nie jest też kwestionowane w orzecznictwie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2014 r., II UK 465/13), że świadectwo pracy potwierdzające wykonywanie pracy u armatorów zagranicznych, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze członka załóg w warunkach szczególnych wystawione przez jednostkę kierującą

obywateli polskich do pracy za granicą (w sprawie M. Sp. z o.o.), daje podstawę do ustalenie tzw. faktów ubezpieczeniowych – okresów pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze i może stanowić podstawę do przyjęcia, że okresy pracy w nim podane są okresami pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., określając taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika zgodnie z § 11 ust. 2 oraz § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).